

---

*Výbor pre právne veci
Výbor pre ústavné veci*

2023/2114(INI)

27.10.2023

NÁVRH SPRÁVY

o prehĺbení integrácie EÚ s ohľadom na budúce rozšírenie
(2023/2114(INI))

Výbor pre právne veci
Výbor pre ústavné veci

(Spoločné schôdze výborov – článok 58 rokovacieho poriadku)

Spravodajcovia: Petras Auštrevičius, Pedro Silva Pereira

PR_INI

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o prehĺbení integrácie EÚ s ohľadom na budúce rozšírenie (2023/2114(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii (ďalej len „ZEÚ“),
  - so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),
  - so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. februára 2017 o zlepšení fungovania Európskej únie využitím potenciálu Lisabonskej zmluvy¹,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júna 2022 o výzve na zvolanie konventu na účel revízie zmlúv²,
  - so zreteľom na závery Európskej rady z 23. a 24. júna 2022 a 29. a 30. júna 2023,
  - so zreteľom na svoje odporúčanie z 23. novembra 2022 Rade, Komisii a podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku k novej stratégii Únie pre rozširovanie³,
  - so zreteľom na svoje odporúčanie z 19. júna 2020 Rade, Komisii a podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku k západnému Balkánu po samíte v roku 2020⁴,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 11. júla 2023 o vykonávaní premost'ovacích doložiek v zmluvách o EÚ⁵,
  - so zreteľom na článok 59 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci a Výboru pre ústavné veci (A9-0000/2023),
- A. keďže osem z desiatich krajín, ktoré sa v súčasnosti usilujú o vstup do EÚ, má štatút kandidátskej krajiny, niektoré z nich už niekoľko rokov; keďže tieto kandidátske krajiny sa nachádzajú v rôznych fázach prístupového procesu a rokovaní; keďže krajiny západného Balkánu už desaťročia vyjadrujú svoje odhodlanie vstúpiť do EÚ; keďže štatút kandidátskej krajiny bol nedávno udelený aj Ukrajine a Moldavskej republike;
- B. keďže útočná vojna Ruska proti Ukrajine dala rozšíreniu Európskej únie nový geostrategický význam; keďže rozšírenie je strategickou geopolitickou investíciou do budúcnosti, ktorá môže byť vzájomne prospešná pre súčasné aj budúce členské štáty, ak

¹ Ú. v. EÚ C 252, 18.7.2018, s. 215.

² Ú. v. EÚ C 493, 27.12.2022, s. 130.

³ Ú. v. EÚ C 167, 11.5.2023, s. 105.

⁴ Ú. v. EÚ C 362, 8.9.2021, s. 129.

⁵ Prijaté texty, P9_TA(2023)0269.

sa splnia náležité podmienky;

- C. keďže prístupenie k EÚ musí byť vždy postupom založeným na zásluhách, pričom každý žiadateľ sa posudzuje na základe jeho zásluh pri plnení kodanských kritérií, najmä tých, ktoré zaručujú úplné dodržiavanie ľudských práv, demokracie a zásad právneho štátu; keďže by sa mali čo najskôr dosiahnuť pozitívne výsledky, pričom by sa malo predchádzať zrýchlenému postupu alebo kontraproduktívnym, pevne stanoveným termínom;
- D. keďže súbežné procesy rozširovania a prehlbovania Únie musia prebiehať paralelne;
- E. keďže kandidátske krajiny musia tiež preukázať, že dodržiavajú základné hodnoty EÚ tým, že zosúladiu svoju vonkajšiu politiku so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou;
- F. keďže EÚ by mala výrazne zintenzívniť svoju podmienenú technickú a finančnú podporu základných reforiem, riešenie dvojstranných sporov a regionálnu hospodársku integráciu v prístupujúcich krajinách;
- G. keďže úloha Európskeho parlamentu by sa mala posilniť počas celého procesu rozširovania;
- H. keďže v súčasnom inštitucionálnom rámci už EÚ čelí značným výzvam v oblasti krízového riadenia a strategického rozhodovania; keďže je jasné, že inštitúcie a rozhodovacie mechanizmy EÚ neboli navrhnuté pre Úniu, ktorú by mohlo tvoriť až 37 členských štátov; keďže pred ďalším rozšírením sú potrebné významné reformy, aby sa zaručilo, že EÚ bude schopná prijať nových členov a podporiť ich úspešnú integráciu; keďže to znamená významné zmeny v inštitucionálnom rámci EÚ vrátane rozhodovacích postupov a možné zavedenie diferencovaných integračných riešení; keďže na dosiahnutie tohto cieľa by EÚ mala v plnej miere využiť flexibilitu, ktorú poskytuje Lisabonská zmluva, a zväziť možnosť zmeny zmluvy, a to aj prostredníctvom úprav zavedených zmluvami o prístupení;
- I. keďže dôveryhodnosť a schopnosť Únie konať včas a účinne závisí od efektívneho rozhodovania, a to ešte viac v rozšírenej EÚ s 30 alebo viacerými členskými štátmi; keďže účinné rozhodovanie vedúce k včasnej a koordinovanej vnútornej a vonkajšej činnosti je nevyhnutné na ochranu záujmov EÚ a jej globálneho geopolitického vedúceho postavenia; keďže reforma riadiacich štruktúr EÚ so zjednodušenými rozhodovacími postupmi sa musí prediskutovať a prijať súbežne s prebiehajúcimi prístupovými rokovaniami;
- J. keďže súbežne s ďalším rozšírením sa musí posilniť aj mechanizmus na zabezpečenie dodržiavania základných zásad a hodnôt EÚ a *acquis communautaire*;
- K. keďže rozširovanie je takisto veľkou výzvou pre finančnú udržateľnosť EÚ, najmä pokiaľ ide o politiku súdržnosti a poľnohospodársku politiku; keďže súčasný a budúci viacročný finančný rámec by sa mal výrazne posilniť, aby sa umožnilo rozšírenie EÚ; keďže tieto finančné základy musia byť položené pred rozšírením;
- L. keďže rekonštrukcia a povojnová obnova Ukrajiny je ďalšou výzvou, ktorú treba riešiť

v širšom kontexte medzinárodného úsilia;

O strategickom rozmere rozširovania

1. víta záujem a politickú vôľu vstúpiť do EÚ, ktoré prejavilo toľko krajín, a oceňuje skutočné úsilie kandidátskych krajín o splnenie požiadaviek na členstvo;
2. domnieva sa, že rozširovanie má pre EÚ mimoriadny strategický význam, ktorý sa ešte zvýšil vzhľadom na útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine; zdôrazňuje, že posilnená politika rozširovania sa stala najsilnejším geopolitickým nástrojom, ktorý má EÚ k dispozícii; poukazuje na to, že rozšírenie je strategickou investíciou do mieru, bezpečnosti a prosperity, ako aj hnacou silou demokracie a európskych hodnôt na kontinente;

O prístupových postupoch a úlohe Európskeho parlamentu

3. uznáva historickú výzvu, ktorej EÚ čelí pri plnení svojich záväzkov voči krajinám západného Balkánu, Ukrajine a Moldavskej republike;
4. zdôrazňuje, že prístupenie k EÚ musí byť vždy postupom založeným na zásluhách a že každý žiadateľ sa musí posudzovať na základe jeho zásluh pri plnení kodanských kritérií a zabezpečení úplného dodržiavania ľudských práv, demokracie a zásad právneho štátu; zdôrazňuje, že hoci by sa mali čo najskôr dosiahnuť pozitívne výsledky, nemali by sa uplatňovať žiadne zrýchlené postupy ani pevne stanovené lehoty na členstvo; zdôrazňuje, že nemôžu existovať žiadne skrátené postupy, pokiaľ ide o základné hodnoty; poukazuje na to, že zosúladenie so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou je tiež spôsobom, ako preukázať plné dodržiavanie základných zásad EÚ a dôležitým ukazovateľom udržateľného budúceho členstva;
5. požaduje spoľahlivý mechanizmus monitorovania reforiem a pokroku, ktorý kandidátske krajiny dosiahli; naliehavo vyzýva najmä na vytvorenie osobitného a účinného monitorovacieho mechanizmu na ochranu základných hodnôt a finančných záujmov Únie v kontexte prístupových postupov; v tejto súvislosti opakuje svoje výzvy na začlenenie kandidátskych krajín do európskeho mechanizmu právneho štátu a jeho každoročného podávania správ, čím sa automaticky aktivuje predvstupová spolupráca a overovacie mechanizmy;
6. domnieva sa, že je potrebný silnejší parlamentný dohľad nad politikou rozširovania EÚ; trvá na posilnení úlohy Parlamentu počas celého prístupového procesu vrátane toho, aby mohol v plnej miere kontrolovať pokrok, ktorý dosiahli kandidátske krajiny vo všetkých oblastiach politiky; zdôrazňuje, že by sa mal podporovať pravidelný dialóg a spolupráca medzi Európskym parlamentom a národnými parlamentmi kandidátskych krajín;
7. domnieva sa, že výzva, ktorú predstavuje väčšia Únia, si vyžaduje posilnenú politiku rozširovania, ktorou sa zavedie jasná postupná cesta k členstvu v EÚ vrátane postupnej integrácie do spoločných politík; konštatuje, že tento postup by mal byť spojený so zvýšenou technickou a podmienenou finančnou pomocou s osobitným zameraním na vykonávanie a presadzovanie právnych predpisov v rámci rokovacích kapitol 23, 24, 30 a 31; vyzýva Komisiu, aby predložila podrobné návrhy týkajúce sa metodiky postupného prístupu; zdôrazňuje, že postupné začlenenie kandidátskych krajín do

vybraných oblastí politiky nie je v žiadnom prípade alternatívou k plnohodnotnému členstvu;

O európskych inštitucionálnych a finančných reformách

8. zdôrazňuje, že európske inštitucionálne a finančné reformy na podporu dobrej správy vecí verejných, funkčnosti a udržateľnosti sú potrebné na zabezpečenie schopnosti EÚ začleniť nových členov a podporiť ich úspešnú integráciu;
9. poukazuje na to, že európske inštitucionálne reformy musia zahŕňať zjednodušené rozhodovacie postupy, zrušenie jednomyselnosti a jej nahradenie ustanoveniami o hlasovaní kvalifikovanou väčšinou v oblastiach, ako sú ochrana demokracie, ľudské práva a zásady právneho štátu, sankcie a relevantné rozhodnutia v oblasti zahraničnej politiky;
10. žiada, aby sa pred ďalším rozšírením posilnil mechanizmus na ochranu právneho štátu a základných zásad a hodnôt EÚ, ako aj monitorovacia kapacita na zabezpečenie súladu;
11. domnieva sa, že diferencovaná integrácia je súčasťou riešenia efektívnej a prehĺbenej rozšírenej EÚ; zdôrazňuje však, že na dodržiavanie hodnôt Únie stanovených v článku 2 Zmluvy o EÚ by sa nemali vzťahovať žiadne odchýlky ani ustanovenia o výnimkách; domnieva sa tiež, že sa musí vždy zaručiť široký európsky spoločný základ zahŕňajúci oblasti, ako je colná únia, jednotný trh a jeho štyri slobody, základné sociálne *acquis* a poľnohospodárska politika, politika hospodárskej súťaže a obchodná politika; konštatuje, že okrem tohto spoločného základu by sa členským štátom, ktoré sú ochotné posunúť európsku integráciu ďalej, malo umožniť, aby tak urobili; zdôrazňuje, že v rámci takéhoto systému diferencovanej integrácie by sa všetky členské štáty zúčastňovali na rozhodovaní o otázkach v oblastiach spoločného základu, ale len členské štáty, ktoré sú ochotné zapojiť sa do oblastí prehĺbenej integrácie, by sa podieľali na príslušných rozhodnutiach; konštatuje, že diferencovaná integrácia zahŕňa aj diferencované finančné opatrenia;
12. vyzýva na úplné využitie flexibility stanovenej v Lisabonskej zmluve pred tým, ako dôjde k hlbšej reforme v rámci novej revízie zmlúv; pripomína, že viaceré riešenia flexibility, ako sú premostňovacie doložky, posilnená spolupráca, stála štruktúrovaná spolupráca (PESCO) a ustanovenia o výnimkách, sú už v súčasnom právnom rámci EÚ možné, ako jasne vyplýva zo skúseností schengenského priestoru a eurozóny; pripomína, že v rámci prístupových postupov možno rokovať o riešeníach postupného zavádzania, dočasných výnimkách a prechodných obdobiach; poukazuje na to, že využívanie týchto mechanizmov flexibility by nemalo brániť konštruktívnym diskusiám o revízii zmluvy, ako to navrhuje Parlament;
13. konštatuje, že inštitucionálne reformy pred rozšírením sa musia zaoberať aj dôsledkami rozšírenia na zloženie Parlamentu; pripomína, že Európsky parlament je už jedným z najväčších parlamentov na svete, a zdôrazňuje, že v každom prípade musí zostať v realizovateľnom rozsahu; upozorňuje však, že nemožno vylúčiť primerané rozšírenie Parlamentu s cieľom zabezpečiť dostatočnú demokratickú reprezentatívnosť; trvá na novom systéme pridelovania poslaneckých kresiel na základe stáleho matematického vzorca;

14. poukazuje na to, že aj fungovanie Rady by sa malo preskúmať vzhľadom na rozšírenie, najmä pokiaľ ide o systém rotujúcich predsedníctiev Rady Európskej únie; konštatuje, že by sa mal prehodnotiť aj výpočet prahových hodnôt pre hlasovanie kvalifikovanou väčšinou;
15. konštatuje, že zloženie Komisie musí zohľadňovať rozšírenie, a v tejto súvislosti pripomína flexibilitu stanovenú v Lisabonskej zmluve;
16. zdôrazňuje, že rozširovanie je veľkou výzvou pre finančnú udržateľnosť EÚ, najmä pokiaľ ide o politiku súdržnosti a poľnohospodársku politiku; upozorňuje, že túto výzvu nemožno splniť bez väčšieho rozpočtu EÚ a dostatočných vlastných zdrojov; konštatuje, že to prispieva k rastúcim požiadavkám na financovanie EÚ v oblasti finančnej stability, zdravia, energetiky, dekarbonizácie, digitálnych technológií, výskumu a obrany a bezpečnosti; zdôrazňuje, že o takýchto finančných reformách sa musí diskutovať súbežne s prebiehajúcimi prístupovými rokovaniami a musia sa prijať pred rozšírením; obhajuje svoje stanovisko, že súčasný a budúci viacročný finančný rámec by sa mal výrazne posilniť, aby sa umožnilo rozšírenie EÚ, a že tieto finančné základy sa musia položiť pred samotným rozšírením;
17. keďže rekonštrukcia a povojnová obnova Ukrajiny je ďalšou finančnou výzvou, ktorú bude treba riešiť v širšom kontexte medzinárodného úsilia;
18. víta prácu Komisie na politike v období pred rozšírením a preskúmaní financovania a vyzýva na dôkladné posúdenie vplyvu dôsledkov rozšírenia;
  - o
  - o o
19. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom členských štátov a vládam a parlamentom prístupujúcich krajín.

